

ЦИВІЛЬНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

УДК 349.22

О. С. Бурлака
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ

ЩОДО МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СІМ'Ї, ДИТИНСТВА, МАТЕРИНСТВА Й БАТЬКІВСТВА

Останніми роками в Україні активно відбуваються євроінтеграційні процеси, які супроводжуються численністю реформ у країні, у тому числі й у сфері соціального захисту населення. Проведення правових реформ у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства неможливе без змін і вдосконалення національного законодавства та приведення його у відповідність із чинними міжнародними нормами. Тому одним із важливих напрямів євроінтеграції є адаптація українського законодавства в різних сферах суспільного життя до міжнародних стандартів.

Міжнародні стандарти соціального захисту населення досліджували у своїх працях такі вчені, як Н.Б. Болотіна, К.В. Бориченко, Е.Е. Мачульська, К.Ю. Мельник, О.М. Потопахіна, С.М. Прилипко, С.М. Синчук, І.М. Сирота, Б.І. Шашків, Е.Г. Тучкова, Н.А. Чередніченко, М.В. Чічкань, О.Г. Чутчева, В.Ш. Шайхатдинов, І.С. Ярошенко та ін. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць у сфері соціального захисту, комплексне дослідження міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства й батьківства відсутнє в науці соціального забезпечення.

Мета статті полягає у визначенні системи міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства і здійснення їх характеристики.

Варто зауважити, що інтеграційні процеси, які відбуваються в різних регіонах і на різних континентах між країнами з різними правовими традиціями відрізняються за темпом, способом, формою та змістом. Обов'язковою умовою інтеграційних процесів, що відбуваються у світі, є створення спільного правового простору для регулювання міжнародних відносин через гармонізацію правових приписів національного законодавства із загальновизнаними міжнародними стандартами. Логіка наукового пошуку вимагає точного з'ясування змісту відповідних термінів та інших елементів понятійного апарату певного правового явища, що є предметом конкретного дослідження

[1, с. 263]. Під час формування доктринальних підходів до процесу гармонізації законодавства України у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства із міжнародними стандартами потрібно звернутись до категорійно-понятійного апарату й з'ясувати сутність поняття «міжнародні стандарти».

Так, необхідно зазначити, що стандарт у широкому розумінні слова – це взірець, еталон, модель для порівняння з іншими подібними об'єктами або типовий зразок, якому повинні відповідати речі, предмети, явища за розмірами, формою, якістю [2, с. 1259]. У науці права соціального забезпечення немає єдиного підходу в розумінні соціального стандарту. Наприклад, В.П. Нагребельний під соціальними стандартами й нормативами розуміє встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми або їх комплекс, на базі яких визначаються рівень основних державних соціальних гарантій [3, с. 559]. Проте ми не зовсім погоджуємось із думкою автора щодо доречності визначення соціального стандарту через норму, оскільки не всі норми є стандартами, норма – це тільки його зовнішнє вираження, в якій він міститься і яка потребує виконання, а стандарт – це певна вимога, еталон, до якого необхідно прагнути. Іншої думки щодо поняття державного соціального стандарту дотримуються й Н. Баранова та Т. Новікова, які не ототожнюють його з нормою, а визначають через гарантії високого рівня і якості життя, які держава зобов'язується забезпечити громадянам [4].

Відповідно до положень Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 05.10.2000 № 2017-III, державні соціальні стандарти – це встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми й нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій [5]. Аналізуючи зазначені визначення, можемо виділити такі підходи до його розуміння: стандарт-норма, стандарт-гарантія, стандарт-вимога. Проте все ж таки ми дотримує-

мось думки, що помилковим є неврахування етимологічного значення цього терміна авторами, що, у свою чергу, призводить до перекручення його змісту.

Стосовно міжнародних стандартів, то автори юридичної енциклопедії за загальною редакцією Ю.С. Шемшученка цю категорію трактують як міжнародно-правові норми і принципи, що закріплюють правила поведінки суб'єктів міжнародного права в тих чи інших сферах міжнародно-державного співробітництва. Стандарти встановлюють певні мінімальні вимоги, дотримуватись яких повинні всі держави [6]. Подібної думки щодо розуміння міжнародних стандартів дотримується й С.І. Запара, який під міжнародним соціальним стандартом розуміє впорядковану систему універсальних міжнародних норм і принципів, розроблених на основі взаємних угод між державами щодо питань, пов'язаних зі створенням економічного, політичного, соціального, культурного і правового середовища, яке б дало людям змогу досягти соціального розвитку [7, с. 447].

Отже, аналізуючи й узагальнюючи думки вчених щодо розуміння такої категорії, як «міжнародні стандарти», пропонуємо під міжнародно-правовими стандартами соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства розуміти систему мінімальних правових вимог, визначених міжнародно-правовими нормами (актами), до діяльності суб'єктів, які реалізують політику у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, соціальних прав і гарантій їх реалізації, умов і рівня соціального захисту сімей із дітьми, багатодітних, неповних і малозабезпечених сімей, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, інвалідів із дитинства та дітей-інвалідів, які мають обов'язковий чи рекомендаційний характер для всіх держав-підписантів.

Із цього визначення можемо виокремити такі основні ознаки міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства: 1) є системою вимог і критеріїв до рівня соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, соціальних прав, забезпечення їх реалізації; 2) містяться в міжнародно-правових нормах, які визначають основні соціальні права сімей із дітьми, багатодітних, неповних і малозабезпечених сімей, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, інвалідів із дитинства та дітей-інвалідів, види соціальних допомог, послуг і порядок їх надання, а також відповідні соціальні гарантії їх соціального захисту; 3) залежно від суб'єктів прийняття міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства притаманний міжнародний, міждержавний, міжурядовий характер; 4) є в більшості випадків обов'язковими для держав-підписантів.

Варто зауважити, що перші стратегічні цілі соціальної політики на державному рівні були зазначені в Указі Президента України «Про Основні напрями соціальної політики на 1997–2000 роки» від 18.10.1997 № 1166/97, де одним із основних було наближення національного законодавства до міжнародних стандартів відповідно до Європейської соціальної хартії, рішень ООН, конвенцій Міжнародної організації праці (далі – МОП), інших міжнародних норм [8]. Основними завданнями міжнародних соціальних стандартів є встановлення та забезпечення соціальної справедливості в законодавствах національних країн. Система стандартизації соціальних прав включає таке: 1) створення каталогу соціальних прав; 2) визначення змісту (елементів) кожного права; 3) встановлення державних гарантій забезпечення прав; 4) встановлення системи контролю за забезпеченням соціальних прав [9, с. 257]. Так, міжнародні стандарти соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства є тим базовим орієнтиром для національного законодавства, який покликаний забезпечити належний рівень соціального життя сімей із дітьми, багатодітних, неповних і малозабезпечених сімей, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, інвалідів із дитинства та дітей-інвалідів, не нижчий, ніж визначено такими міжнародними стандартами, підвищення їхнього матеріального достатку й встановлення відповідних гарантій реалізації ними своїх соціальних прав.

Необхідно зазначити, що міжнародні стандарти соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства представлені системою міжнародно-правових актів, до яких можна зарахувати міжнародні акти загального характеру й галузеві міжнародно-правові акти.

До загальних міжнародних актів у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства насамперед варто зарахувати Загальну декларацію прав людини від 10.12.1948 [10], де визначено основні життєво важливі соціальні права, без яких людина в принципі втрачає можливість нормального існування в суспільстві; Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 [11]; Конвенцію про права дитини від 20.11.1989, у якій проголошено й забезпечено права дитини у сфері соціального захисту [12].

До галузевих міжнародно-правових актів, які містять міжнародні стандарти у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, пропонуємо зарахувати конвенції й рекомендації МОП, міжнародні документи Ради Європи, міжнародні, міждержавні, міжурядові договори.

Конвенції й рекомендації МОП.

Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення від 28.06.1952 № 102. У цьому

нормативно-правовому акті міститься розділ VII «Сімейні допомоги», який визначає, що допомоги надаються у вигляді а) або періодичних виплат особам, які підлягають забезпеченню і мають визначений стаж; б) або надання дітям (чи для них) їжі, одягу, домівки, умов для відпочинку чи догляду вдома; с) або сукупності всіх видів допомоги, зазначених у пунктах а) і б) [13]. Ця Конвенція до 2016 року не була ратифікована Україною. Проте 16.03.2016 було прийнято Закон України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102», яка набере чинності для України через дванадцять місяців із дати реєстрації документа України про ратифікацію, що ще раз підтверджує європейський напрям України й поліпшення соціального становища і захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства.

Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики від 22.06.1962 № 117, у якій визначаються загальні принципи соціальної політики, що полягають у її спрямуванні на досягнення добробуту й розвитку населення, а також на заохочення його прагнення до соціального прогресу. Визначено відповідні заходи щодо підвищення рівня життя населення, в тому числі й сімей із дітьми, малозабезпечених, багатодітних сімей, положення щодо трудових мігрантів, винагородження працівників, щодо освіти й навчання, а також зазначено один із основних принципів – принцип недискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, статі, віросповідання, належності до племені або профспілкового членства [14]. Ця Конвенція також нещодавно була ратифікована – у вересні 2015 року, про що свідчить Закон України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про основні цілі та норми соціальної політики № 117» від 16.09.2015 № 692-VIII.

У Конвенції про охорону материнства (переглянута) від 28.06.1952 № 103 визначено певні права у сфері соціального захисту, а саме: право жінки, яка перебуває у відпустці у зв'язку з вагітністю й пологами, на отримання грошової та медичної допомоги. Грошова та медична допомога надаються за рахунок коштів або системи обов'язкового соціального страхування, або державних фондів [15].

До конвенцій у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства також можна зарахувати Конвенцію про рівноправність громадян країни та іноземців і осіб без громадянства в галузі соціального забезпечення від 28.06.1962 № 118 [16], Конвенцію про встановлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення від 21.06.1982 № 157 [17], у яких визначаються особливості збереження прав працівників-мігрантів у галузі соціального забезпечення та отримання ними допомоги, а також установлюється принцип рівності грома-

дян країни та іноземців і осіб без громадянства в галузі соціального забезпечення, який полягає в тому, що стосовно допомог рівноправність забезпечується без будь-якої умови щодо проживання. Але вона може бути зумовлена проживанням, щодо допомог будь-якої певної сфери соціального забезпечення, для громадян будь-якого члена Організації, чие законодавство передбачає виплату допомог тієї самої сфери соціального забезпечення проживанням на його території.

До європейських міжнародних документів у сфері соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства варто зарахувати такі:

1. Європейську конвенцію про соціальне забезпечення від 14.12.1972 № ETS № 78 [18], яка містить положення, що застосовуються до всього законодавства, яке регулює такі сфери соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства: допомога у зв'язку з хворобою та материнством; допомога по інвалідності; допомога в разі втрати годувальника; допомога сім'ям тощо.

2. Європейську конвенцію про соціальну та медичну допомогу й Протокол до неї від 11.12.1953 № ETS № 14 [19], яка передбачає правила надання соціальної та медичної допомоги громадянам кожної з держав-членів, які ґрунтуються на принципі їх рівності.

3. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий) від 06.11.1990 № ETS № 139 [20], у якому визначено порядок, особливості обчислення й виплати допомог (допомога по інвалідності, допомога в разі втрати годувальника, допомога по безробіттю, допомога сім'ї (така допомога включає періодичну грошову виплату, яка надається сім'ям, і поєднання періодичних грошових виплат, зниження податку, натуральної допомоги або соціальних послуг для сімей), допомога у зв'язку з материнством (грошова допомога у зв'язку з вагітністю й пологами, медична допомога) і їх розмір.

4. Європейську соціальну хартію (переглянуту) від 03.05.1996 № ETS № 163 [21], у якій визначено основні засади соціального захисту населення, в тому числі й сімей із дітьми, багатодітних, малозабезпечених, неповних сімей, дітей, позбавлених батьківського спілкування. Так, наприклад, у Хартії передбачено право працівників та осіб, які знаходяться на їхньому утриманні, на соціальне забезпечення, право дітей і підлітків на особливий захист від фізичних і моральних ризиків, на які вони наражаються, а також на належний соціальний, правовий та економічний захист (забезпечення належного догляду, допомоги, освіти, підготовки, надання спеціальної допомоги дітям і підліткам, які тимчасово або постійно позбавлені допомоги з боку їхніх сімей), право жінок у разі материнства на особливий захист, також і соціальний, право малозабезпеченої людини на соціальну

та медичну допомогу (допомога по соціальному забезпеченню, здійснення догляду в разі захворювання), право сім'ї на належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку (соціальна допомога й допомога сім'ям із дітьми, фіскальні заходи, надання сім'ям житла, допомога щойно одруженим та інші відповідні засоби), право кожної людини від бідності й соціального відчуження (забезпечення ефективного доступу до роботи, житла, професійної підготовки, освіти, культури й соціальної та медичної допомоги).

Міжнародні документи, прийняті під егідою Ради Європи, мають неабияке значення для України, оскільки в більшості з них ураховано особливості «нових демократій». Отже, Україна, будуючи свою демократичну і правову державу, має можливість урахувати досвід розвинених демократій, скористатися їхньою консультативною і практичною допомогою [22, с. 267].

Також до міжнародно-правових актів, які тим чи іншим чином стосуються соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, належать такі: Угода про гарантії прав громадян у галузі виплати соціальної допомоги, компенсаційних виплат сім'ям із дітьми та аліментів (у рамках СНД) від 09.09.1994, Договір між Україною та Республікою Болгарія про соціальне забезпечення від 04.09.2001, Угода між Україною та Естонською Республікою у сфері соціального забезпечення від 05.10.2010, Угода між Україною і Королівством Іспанія про соціальне забезпечення громадян від 07.10.1996, Договір між Україною й Латвійською Республікою про співробітництво в галузі соціального забезпечення від 26.02.1998, Договір між Україною та Литовською Республікою про соціальне забезпечення від 23.04.2001, Угода між Україною й Португальською Республікою про соціальне забезпечення від 07.07.2009, Угода між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення від 18.05.2012, Договір між Україною і Словацькою Республікою про соціальне забезпечення від 05.12.2000, Договір між Україною та Чеською Республікою про соціальне забезпечення від 04.07.2001; також міжвідомчі договори: Угода від 21.05.2004 між Міністерством праці та соціальної політики України й Національним інститутом страхування Республіки Болгарія про застосування Договору між Україною та Республікою Болгарія про соціальне забезпечення від 04.09.2001, Адміністративний договір про порядок застосування Угоди між Україною та Королівством Іспанія про соціальне забезпечення громадян від 17.01.2001, Адміністративний договір щодо застосування Угоди між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення від 18.05.2012 тощо.

Отже, міжнародно-правові стандарти соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства можна класифікувати так: 1) залежно від характеру і ступеня обов'язковості документа, в якому вони містяться: а) декларації; б) пакти; в) конвенції; г) рекомендації; д) хартії; е) кодекси; є) міждержавні договори (багатосторонні, двосторонні), міжурядові договори, міжвідомчі договори; 2) залежно від суб'єкта прийняття міжнародного документа, в якому містяться стандарти соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства: а) ООН (Організація Об'єднаних Націй); б) МОП (Міжнародна організація праці); в) Рада Європи; г) СНД (Співдружність Незалежних Держав); д) держави, уряди країн, окремі відомства (Болгарія, Естонія, Іспанія, Латвія, Литва, Португалія, Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина, Чехія); 3) за сферою дії міжнародні документи діляться на а) універсальні (які повинні виконуватись і дотримуватись більшістю країн), це, наприклад, міжнародні документи ООН, МОП тощо; б) регіональні (ті, які чинні в межах конкретного регіону), наприклад, ЄС, СНД; в) двосторонні (міжнародні норми обов'язкові тільки для країн, які підписали відповідні угоди у сфері соціального захисту).

Література

1. Саленко О. Міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів, їх зміст і класифікація / О. Саленко // Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2014. – С. 263–269.
2. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. А.М. Прохоров. – М. : Норинт, 2001. – 1456 с.
3. Нагребельний В.П. Соціальні державні стандарти і нормативи / В.П. Нагребельний // Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. Ю.С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998–2004. – Т. 5 : П–С. – 2003. – 736 с.
4. Баранова Н.П. Соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціальної політики України / Н.П. Баранова, Т.В. Новікова; ЦПСД. – К., 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=42:2010-06-13-21-23-&catid=20:2010-06-13-21-06-26&Itemid=27.
5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – Ст. 409.
6. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – К. : Українська енциклопедія, 1998–2004. – Т. 5 : П–С. – 2003. – 736 с.
7. Запара С.І. До питання пор сутність соціального міжнародного стандарту / С.І. Запара // Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення : тези доп. та наук. повідом. сучасн. III Міжнарод. наук.-практ. конфер. / за ред. В.В. Жернакова. – Х. : Кросроуд, 2011 – 540 с.
8. Про Основні напрями соціальної політики на 1997–2000 роки : Указ Президента України від 18.10.1997 № 1166/97 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1166/97>.

9. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні / Н.Б. Болотіна. – К. : Знання, 2005. – 381 с.

10. Загальна декларація прав людини ООН від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права ООН від 16.12.1966 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

12. Конвенція про права дитини ООН від 20.11.1989 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

13. Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення Міжнародної організації праці від 28.06.1952 № 102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_011/page.

14. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики Міжнародної організації праці від 22.06.1962 № 117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_016.

15. Конвенція про охорону материнства (переглянута) Міжнародної організації праці від 28.06.1952 № 103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_122.

16. Конвенція про рівноправність громадян країни та іноземців і осіб без громадянства у галузі соціального забезпечення Міжнародної організації праці від 28.06.1962 № 118 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_017.

17. Конвенція про встановлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення Міжнародної організації праці від 21.06.1982 № 157 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_012.

18. Європейська конвенція про соціальне забезпечення Ради Європи від 14.12.1972 № ETS № 78 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_581.

19. Європейська конвенція про соціальну та медичну допомогу та Протокол до неї Ради Європи від 11.12.1953 № ETS № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_649.

20. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий) Ради Європи від 06.11.1990 № ETS № 139 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_651/page.

21. Європейська соціальна хартія (переглянута) Ради Європи від 03.05.1996 № ETS № 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_062.

22. Саленко О. Міжнародні стандарти у сфері судустрою та статусу суддів, їх зміст і класифікація / О. Саленко // Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2014. – С. 263–269.

Анотація

Бурлака О. С. Щодо міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства й батьківства. – Стаття.

У статті з'ясовано сутність міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, визначено основні їх ознаки. Окреслено систему відповідних міжнародно-правових стандартів і здійснено її характеристику. Наведено класифікацію міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства.

Ключові слова: стандарт, міжнародний стандарт, сім'я, материнство, дитинство, батьківство, конвенція.

Аннотация

Бурлака О. С. О международно-правовых стандартах социальной защиты семьи, детства, материнства и отцовства. – Статья.

В статье выяснена сущность международно-правовых стандартов социальной защиты семьи, детства, материнства и отцовства, определены основные их признаки. Обозначена система соответствующих международно-правовых стандартов и осуществлена ее характеристика. Приведена классификация международно-правовых стандартов социальной защиты семьи, детства, материнства и отцовства.

Ключевые слова: стандарт, международный стандарт, семья, материнство, детство, отцовство, конвенция.

Summary

Burlaka O. S. About international legal standards of social protection of the family, childhood, motherhood and fatherhood. – Article.

The article clarified the essence of international legal standards for the social protection of the family, childhood, motherhood and fatherhood, the basic of their symptoms. The author of the designated system of relevant international legal standards and carried out her response. The classification of international legal standards for the social protection of the family, childhood, motherhood and fatherhood.

Key words: standard, international standard, family, motherhood, childhood, fatherhood, convention.